

R O Z S U D O K

V M E N E S L O V E N S K E J R E P U B L I K Y

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Sučanskej a sudcov JUDr. Mariána Sluka, PhD. a JUDr. Emila Franciscyho, v právnej veci žalobcov **1/ A.**, bývajúceho v M., **2/ J.**, bývajúceho v M., zastúpených JUDr. J., advokátom so sídlom v M., proti žalovanému **O., a.s.**, so sídlom vo V., IČO: X., zastúpeného JUDr. R., advokátom so sídlom vo Z., **o vyplatenie cestovných náhrad**, vedenej na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 5 C 421/2000, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 17. apríla 2008 sp. zn. 10 Co 32/2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky

I. O d m i e t a dovolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 17. apríla 2008 sp. zn. 10 Co 32/2008 vo výroku, ktorým bol rozsudok Okresného súdu Martin z 30. októbra 2007 č.k. 5 C 421/2000-251 zmenený tak, že vo zvyšnej časti žalobu žalobcu 1/ a žalobcu 2/ zamietá, ako i vo výroku, ktorým bolo rozhodnuté o trovách konania medzi žalobcom 2/ a žalovaným.

II. Z a m i e t a dovolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 17. apríla 2008 sp. zn. 10 Co 32/2008 vo výroku, ktorým bol rozsudok Okresného súdu Martin z 30. októbra 2007 č.k. 5 C 421/2000-251 zmenený tak, že 1. žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 17 982 Sk spolu so 17,6 % úrokmi z omeškania od 15. novembra 2000 do zaplatenia, 2. žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 2/ sumu 17 982 Sk spolu so 17,6 % úrokmi z omeškania od 15. novembra 2000 do zaplatenia.

III. Žalobcovi 2/ nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

IV. Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Žiline zo 17. apríla 2008 sp. zn. 10 Co 32/2008 vo výroku, ktorým bol rozsudok Okresného súdu Martin z 30. októbra 2007 č.k. 5 C 421/2000-251 zmenený tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 9 246,50 Sk spolu so 17,6 % úrokmi z omeškania od 15. novembra 2000 do zaplataenia, ako i vo výroku, ktorým bolo rozhodnuté o trovách konania medzi žalobcom 1/ a žalovaným.

V. Vec v rozsahu zrušenia **v r a c i a** Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Martin (tiež súd prvého stupňa) v poradí druhým rozsudkom z 30. októbra 2007 č.k. 5 C 421/2000-251 žalobu zamietol; žalobcovi 1/ uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania 64 467 Sk v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a žalobcovi 2/ uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania 56 002 Sk v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vychádzal pritom zo záverov odvolacieho súdu uvedených v zrušujúcom uznesení z 3. septembra 2003 sp. zn. 6 Co 256/2003, podľa ktorých v konaní nebolo sporné, že žalovaný súhlasil, aby žalobcovia použili na služobnú cestu do SRN a späť motorové vozidlo žalobcu 1/. Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že žalobca 1/ počas služobnej cesty v SRN realizovanej v období od 10. novembra 1997 do 19. decembra 1997 a od 11. januára 1998 do 5. februára 1998 mimo vlastného tvrdenia (resp. žalobcom 1/ spracovanej špecifikácie) nevedel preukázať rozsah vykonaných ciest, za ktoré požadoval náhradu. Vypočutý svedok M. sa nevedel vyjadriť k špecifikácii ciest spracovanej žalobcom 1/. Za spornú súd považoval výšku náhrady nákladov za použitie motorového vozidla žalobcom 1/, pretože zo žiadneho dôkazu nevedel posúdiť, či je táto v celom rozsahu dôvodná a či zodpovedá § 7 ods. 1, § 16 ods. 1, § 21 ods. 3, 4 zákona č. 119/1992 Zb. o cestovných náhradách. Nárok na vyplatenie „diét“ považoval „v určitom rozsahu za dôvodný“, nevedel však bez „dokladovej“ špecifikácie posúdiť skutočnosti tvrdené žalobcami. Až náležitým spôsobom preukázaná výška nároku, t.j. konkrétny rozsah vykonaných ciest osobným motorovým vozidlom žalobcu 1/ a rozsah úhrady stravného v SRN spoločnosťou A. (ďalej len partnerská firma), by zakladala dôvodnosť žaloby. Žalobcovia svoj nárok nešpecifikovali, súd

preto žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a úspešnému žalovanému priznal ich náhradu voči žalobcom 1/ a 2/, ktorí úspech v konaní nemali.

Krajský súd v Žiline (tiež odvolací súd) na odvolanie žalobcov rozsudkom zo 17. apríla 2008 sp. zn. 10 Co 32/2008 rozsudok okresného súdu zmenil tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ náhradu stravného 17 982 Sk a náhradu za použitie motorového vozidla 9 426,50 Sk, spoločne so 17,6 % úrokmi z omeškania od 15. novembra 2000 do zaplatenia; žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 2/ náhradu stravného 17 982 Sk spoločne so 17,6 % úrokmi z omeškania od 15. novembra 2000 do zaplatenia; vo zvyšnej časti žalobu zamietol a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že odvolací súd považoval za nesporné vykonanie zahraničných pracovných ciest žalobcami (ako zamestnancami žalovaného) do SRN v rozhodnom období. I keď nedošlo k vyúčtovaniu týchto ciest (vo vzťahu k náhradám uplatňovaných v tomto konaní) tak, ako to ukladá § 21 ods. 3 zákona č. 119/1992 Zb., mal za to, že nesplnenie tejto povinnosti nemá vplyv na dôvodnosť žaloby; včasným nevyúčtovaním cestovných náhrad sa žalobcovia dostali do nepriaznivej situácie z hľadiska preukazovania dôvodnosti podanej žaloby. Ďalej vychádzal z toho, že pokiaľ je „uplatňovaný nárok čo do základu daný“, nemožnosť určenia jeho výšky nie je dôvodom na zamietnutie žaloby. Uvedená situácia podmieňuje aplikáciu § 136 O.s.p. (voľnú úvahu súdu). Odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa považoval žalobu na náhradu nákladov za použitie vlastného motorového vozidla žalobcom 1/ a na náhradu stravného čo do základu za dôvodnú. Konkludentný súhlas žalovaného na používanie vlastného vozidla žalobcom 1/ pri služobnej ceste v rámci pracovných úloh v SRN odvolací súd vyvodzoval z vedomostí žalovaného o čerpaní pohonných hmôt žalobcom 1/ zo zásobníkov partnerskej firmy v SRN (resp. z jeho „vedomostí“ o nutnosti použitia motorového vozidla žalobcami), podľa tvrdenia ktorej všetky náležitosti k zamestnancom žalovaného boli z jej strany splnené. Podľa názoru odvolacieho súdu by bolo len ťažko predstaviteľné, aby žalobcovia čerpali pohonné hmoty do ich súkromného vozidla, pokiaľ by uvedené nebolo súčasťou dohody zamestnávateľov (žalovaného a partnerskej firmy) a zároveň nebolo nevyhnutné pre plnenie pracovných úloh žalobcov. Za nesporené považoval, že žalobcom nebol v SRN zabezpečený iný spôsob dopravy, než vlastným vozidlom žalobcu 1/ a že žalobcovia museli počas pracovných ciest vycestovať na jednotlivé stavby mimo sídla partnerskej firmy, resp. miesta ubytovania. Keďže po uplynutí 10 rokov nedošlo k zachovaniu konkrétnej evidencie o jednotlivých pracovných cestách partnerskou firmou, v dôsledku čoho nie je možné ustáliť ich rozsah, odvolací súd za

primerané spravodlivému usporiadaniu vzťahov medzi účastníkmi konania považoval priznanie náhrady za použitie motorového vozidla žalobcom 1/ vo výške jednej polovice uplatňovanej náhrady 9 462,50 Sk; vo zvyšku tohto nároku žalobu zamietol. Pri náhrade stravného odvolací súd zohľadnil 50 % z poskytnutých plnení partnerskou firmou pre každého zo žalobcov po 2 701 DEM. Zahraničná pracovná cesta trvala 66 dní, čo pri sadzbe stravného 55 DEM na deň zodpovedá sume 3 630 DEM na osobu, preto po odpočítaní poskytnutého stravného partnerskou firmou 2 701 DEM, každý zo žalobcov má nárok na náhradu stravného 929 DEM, t.j. 17 982 Sk po prepočte priemerného kurzu k 1. januáru 1998 a k 1. marcu 1998 (19,3565 Sk za 1 DEM); vo zvyšnej časti náhrady stravného súd žalobu zamietol. Žalobu v časti úrokov z omeškania zamietol za obdobie od 1. januára 1998, resp. 1. marca 1998 do 14. novembra 2000 z dôvodu, že až 14. novembra 2000 mal žalovaný jednoznačnú vedomosť (list adresovaný právnenému zástupcovi žalobcov) o ich uplatnení, a preto tieto priznal vo výške 17,6 % (dvojnásobku diskontnej sadzby Národnej banky Slovenska) od 15. novembra 2000 do zaplatenia. O náhrade trov konania (prvostupňového i odvolacieho) odvolací súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. (časť za čiarkou).

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný. Jeho prípustnosť dôvodil ustanovením § 238 ods. 1 O.s.p. a dovolanie odôvodnil ustanovením § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu v celom rozsahu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Na rozdiel od odvolacieho súdu zastával právny názor, podľa ktorého v predmetnej veci neboli splnené podmienky pre použitie § 136 O.s.p. z dôvodu, že základ žaloby (na náhradu stravného a na náhradu za používanie vlastného motorového vozidla žalobcom 1/) nebol v konaní preukázaný. Uvedeným postupom odvolací súd „pomohol vyriešiť“ dôkaznú núdzu žalobcov, ktorú aj sám skonštatoval (strana 3 druhý odsek napadnutého rozsudku odvolacieho súdu). Žaloba na náhradu za používanie vlastného vozidla by bola dôvodná len v prípade reálneho vykonania jász žalobcom 1/ a po dohode so zamestnávateľom (žalovaným) tak, ako to vyplýva z § 7 ods. 1 zákona č. 119/1992 Zb. o cestovných náhradách. Žalovaný neodsúhlasil žalobcovi 1/ používanie vlastného vozidla počas služobnej cesty v SRN.

Žalobcovia 1/ a 2/ navrhli dovolanie žalovaného zamietnuť v zmysle § 243b ods. 1 O.s.p. z dôvodu vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu a priznať náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa (§236 a nasl. O.s.p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Bez ohľadu na to, či odvolací súd rozhodol rozsudkom alebo uznesením, § 237 O.s.p. pripúšťa dovolanie proti jeho rozhodnutiu vtedy, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd, vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide o nedostatky v právomoci súdu, v spôsobilosti byť účastníkom konania, v riadnom zastúpení procesne nespôsobilého účastníka, zákonom predpísaného spôsobu začatia konania, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Pokiaľ odvolací súd rozhodol rozsudkom, je dovolanie proti nemu prípustné, ak je napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.) alebo potvrdzujúci rozsudok, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vo výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Na vady konania vymenované v § 237 O.s.p. je dovolací súd povinný prihliadnuť ex officio, teda vždy, či už ich existenciu účastník namieta alebo nie (§ 242 ods. 1, veta druhá O.s.p.). Dovolací súd sa preto najskôr zaoberal skúmaním podmienok prípustnosti podaného dovolania podľa § 238 O.s.p. a zároveň zisťoval, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd podľa § 237 O.s.p., ktoré zakladajú tzv. zmätočnosť konania.

Dovolanie žalovaného smeruje proti všetkým výrokom rozsudku odvolacieho súdu, pretože dovolateľ sa domáha jeho zrušenia v celom rozsahu.

Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné, ak smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Prípustnosť dovolania proti takémuto zmeňujúcemu rozsudku je založená na rozdielnosti

rozsudku odvolacieho súdu a rozsudku súdu prvého stupňa. O rozdielne rozsudky ide vtedy, ak okolnosti významné pre rozhodnutie veci posúdili oba súdy rozdielne, v dôsledku čoho odlišne určili alebo deklarovali práva a povinnosti účastníkov. Odlišnosťou sa pritom nemá na mysli rozdielne právne posúdenie veci, pokiaľ nemalo vplyv na obsah práv a povinností účastníkov, ale záver súdu odlišne konštitujúci alebo deklarujúci práva a povinnosti v právnom vzťahu účastníkov. Pre posúdenie, či ide o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, nie je významné formálne hľadisko (ako odvolací súd formálne rozhodol alebo ako formálne svoj výrok označil), ale obsahové hľadisko (vzájomný vzťah rozsudku odvolacieho súdu a rozsudku súdu prvého stupňa v tom zmysle, či práva a povinnosti účastníkov v danom právnom vzťahu posúdili odlišne). Významné nie je ani to, či výroky rozsudkov súdov oboch stupňov sú alebo nie sú odlišne naformulované – aj v tomto zmysle je rozhodujúce obsahové hľadisko. Pokiaľ odvolací súd posúdil práva a povinnosti účastníkov daného právneho vzťahu rovnako (zhodne), nejde o zmeňujúci rozsudok, ale o potvrdzujúci rozsudok.

Rozsudkom súdu prvého stupňa bola žaloba v celom rozsahu zamietnutá. Odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že žalobe v časti vyhovel (žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 27 708,50 Sk s príslušenstvom a žalobcovi 2/ sumu 17 982 Sk s príslušenstvom); vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Odvolací súd teda vo svojej zamietajúcej časti (keď vo zvyšnej časti žalobu zamietol) potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, keď posúdil práva a povinnosti účastníkov tohto právneho vzťahu rovnako ako súd prvého stupňa, navyše aj z rovnakého právneho dôvodu, preto nejde v tejto časti o zmeňujúci, ale o potvrdzujúci rozsudok. Pre uvedenú časť dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu nie sú splnené podmienky prípustnosti dovolania podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p., lebo dovolanie nesmeruje proti zmeňujúcemu rozsudku, odvolací súd sa neodchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu (ktorý v tejto veci doposiaľ nerozhodoval, a preto ani nevyslovil právny názor) a dovolanie síce smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého však odvolací súd nevyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

Vzhľadom na to by pre uvedenú časť rozhodnutia odvolacieho súdu prípustnosť dovolania žalovaného prichádzala do úvahy len, ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Žalovaný procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až g/ Os.p. netvrdil a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo; prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva. Na základe

uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného v tejto procesne neprípustnej časti bez ďalšieho odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné. Vzhľadom na odmietnutie dovolania z procesných dôvodov sa dovolací súd nezaoberal vecnou správnosťou skutkových a právnych záverov, na ktorých odvolací súd založil svoje zamietajúce rozhodnutie.

Naproti tomu dovolanie žalovaného smerujúce proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa tak, že žalovanému bola uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 27 708,50 Sk s príslušenstvom a žalobcovi 2/ sumu 17 982 Sk s príslušenstvom, je prípustné podľa § 238 ods. 1 O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (tiež dovolací súd) je oprávnený rozhodnutie odvolacieho súdu preskúmať len v rozsahu, v ktorom bol jeho výrok napadnutý, pričom je viazaný uplatneným dovolacím dôvodom, vrátane toho, ako ho dovolateľ obsahovo vymedzil (§ 242 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolacích návrhov v prípadoch uvedených v ustanovení § 242 ods. 2 písm. a/ až d/ O.s.p. Ak nejde o vady uvedené v § 237 O.s.p., neprihliada na vady konania, ktoré neboli uplatnené v dovolaní, iba že by tieto vady mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Dovolateľ v dovolaní uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. tvrdiac, že napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Právny posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav veci; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Náhrada za používanie cestných motorových vozidiel pri zahraničných pracovných cestách podľa § 7 ods. 1 v spojení s § 10 zákona č. 119/1992 Zb. o cestovných náhradách v znení neskorších predpisov, ktorý treba na daný prípad aplikovať (ďalej tiež zákon

o cestovných náhradách) vzniká, ak sa zamestnanec dohodne so zamestnávateľom, že pri pracovnej ceste použije cestné motorové vozidlo, s výnimkou vozidla zamestnávateľa. V takomto prípade zamestnancovi patrí za každý 1 km jazdy sadzba základnej náhrady a náhrada za spotrebované pohonné hmoty.

Zákon o cestovných náhradách pre uzavretie dohody o použití cestného motorového vozidla pri zahraničnej pracovnej ceste nepredpisuje žiadnu formu. K jej uzavretiu preto môže dôjsť výslovnými prejavmi, a to najmä písomne alebo ústne, prípadne aj konkludentným akceptačným prejavom vôle toho účastníka, ktorému bol návrh dohody doručený. Konkludentný prejav vôle (tiež prejav vôle realizovaný mlčky) je akýkoľvek nevýslovný prejav, ktorý s prihliadnutím ku všetkým okolnostiam prípadu vylučuje pochybnosti o tom, že tu vôľa je, ako aj to, aká je táto vôľa. Prejav vôle možno v spoločenskom a právnom styku realizovať konkludentne prostredníctvom takých vyjadrovacích prostriedkov, ktoré obvykle slúžia k vyjadreniu určitej vôle. Pri otázke právneho významu nečinnosti, resp. mlčania, sa vychádza zo zásady, že nečinnosť alebo mlčanie samé o sebe nie je možné nikdy považovať za prejav vôle: neplatí zásada, že kto mlčí, ten prisvedčuje (resp. súhlasí). Nečinnosť alebo mlčanie je prejavom vôle iba vtedy, ak dochádza k vedomému opomenutiu aktívneho chovania, ku ktorému je príslušný subjekt povinný na základe právnej normy. V takom prípade možno opomenutiu aktívneho chovania pripisovať opačný obsah než je vôľa, ktorá by sa vyjadřila činnosťou. V prejednávanom spore však o takýto prípad nešlo. Dohoda bez ohľadu na spôsob jej uzavretia je právnym úkonom skladajúcim sa najmenej z dvoch jednostranných právnych úkonov.

Aj v prípade konkludentného spôsobu uzavretia dohody musí tejto predchádzať dostatočne určitý (obsahujúci podstatné náležitosti), zrozumiteľný a adresný návrh na uzavretie dohody (oferta) navrhovateľa takéhoto úkonu. Až po jeho dôjdení adresátovi (oblátovi) môže nasledovať ďalšia fáza, ktorou je akceptácia návrhu adresátom (oblátom, resp. akceptantom). Adresát jednostranným právnym úkonom (akceptácia) dáva svojím prejavom vôle navrhovateľovi najavo, že prijíma návrh na uzavretie dohody. Dohoda je uzavretá, ak vyjadrenie súhlasu adresáta bez výhrad dôjde včas navrhovateľovi. Mlčanie alebo nečinnosť samy o sebe neznamenajú prijatie návrhu [§ 44 ods. 1, veta druhá Občianskeho zákonníka, (ďalej len „OZ“)].

Odvolací súd potom čo zopakoval vykonanie listinných dôkazov ich prečítaním a nepripustil návrh na doplnenie dokazovania výsluchom svedka M., prijal skutkový záver o existencii dohody podľa § 7 ods. 1 zákona o cestovných náhradách, keď skonštatoval, že žalovaný minimálne konkludentne súhlasil s použitím vozidla pri plnení konkrétnych pracovných úloh žalobcov v SRN. Skutkový záver odvolacieho súdu o existencii dohody o používaní motorového vozidla žalobcu 1/ pri plnení pracovných úloh na území SRN medzi žalovaným (ako zamestnávateľom) a žalobcom 1/ (ako zamestnancom) nemá oporu v dokazovaní vykonanom odvolacím súdom. Z vykonaných listinných dôkazov ani zo skutkových zistení odvolacieho súdu nevyplýva, kedy a či vôbec žalobca 1/ adresoval svoj návrh (ofertu) na uzavretie dohody podľa § 7 ods. 1 zákona o cestovných náhradách, ktorým mal žiadať žalovaného o súhlas s použitím svojho motorového vozidla v súvislosti s pracovnými cestami vykonanými na území SRN. Z hľadiska náležitosti právnych úkonov, akými sú určitosť a zrozumiteľnosť (§ 37 ods. 1 OZ) Občiansky zákonník v § 43a ods. 1 vyžaduje, aby návrh na uzavretie dohody (oferta) spĺňal uvedené kritéria, čo apriori vylučuje, aby vôľa navrhovateľa v tomto jednostrannom právnom úkone mohla byť prejavená konkludentne. Odvolací súd si neozrejmlil základné skutkové zistenia ohľadne prejavu vôle žalobcu 1/ vo fáze návrhu na uzavretie dohody (oferty). Nie je zrejmé ďalej ani to, z akého prejavu odvolací súd vyvodil konkludentný súhlas žalovaného s používaním motorového vozidla (tento by mohol byť daný len v prípade, ak by povinnosť k aktívnemu konaniu žalovaného vyplývala z právnej normy). Vzhľadom na neexistenciu zákonnej povinnosti k aktívnemu konaniu žalovaného v súvislosti s dohodou podľa § 7 ods. 1 zákona o cestovných náhradách, konkludentný prejav nemožno vyvodzovať z nečinnosti (resp. opomenutia) žalovaného, teda ani z jeho „vedomostí“ o čerpaní pohonných hmôt žalobcom 1/ zo zásobníkov partnerskej firmy v SRN, resp z jeho „vedomosti“ o nutnosti použitia motorového vozidla žalobcami. Pritom je potrebné vo všeobecnosti zdôrazniť, že ak návrh na uzavretie dohody ešte nebol doručený oblátovi (osobe, ktorej je určený), nemožno z objektívneho hľadiska pričítať právne účinky žiadnym prejavom vôle obláta (najmä nie konkludentným) k tomuto návrhu. Mlčanie, či nečinnosť obláta samy o sebe neznamenajú prijatie návrhu (oferty). Z uvedených hľadísk je preto potrebné považovať za predčasný a ničím nepreukázaný záver odvolacieho súdu, že žalovaný konkludentne súhlasil s použitím vozidla žalobcom 1/ (resp. žalobcami) na území SRN.

Z uvedených dôvodov je dovolanie žalovaného proti rozsudku odvolacieho súdu vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 9 426,50 Sk titulom náhrady za

používanie cestného motorového vozidla pri zahraničnej pracovnej ceste opodstatnené. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozsudok odvolacieho súdu, pokiaľ žalobcovi 1/ priznal náhradu za používanie osobného motorového vozidla zrušil, rovnako zrušil aj súvisiaci výrok o náhrade trov konania medzi žalobcom 1/ a žalovaným a v zrušenom rozsahu vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 243b O.s.p.).

Podľa § 12 ods. 1 zákona o cestovných náhradách, za každý kalendárny deň zahraničnej pracovnej cesty mimo územia Slovenskej republiky a za každý kalendárny deň, v ktorom zahraničná pracovná cesta mimo územia Slovenskej republiky trvá dlhšie ako 12 hodín, patrí zamestnancovi stravné v cudzej mene. Výšku dennej sadzby stravného v cudzej mene ustanoví a vyhlási uverejnením opatrenia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky Ministerstvo financií Slovenskej republiky.

V rozhodnom období, za ktoré žalobcovia uplatňovali náhradu stravného (od 10. novembra 1997 do 19. decembra 1997 a od 11. januára 1998 do 5. februára 1998), bola opatrením Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 23/1995 Z.z. v znení opatrenia č. 367/1996 Z.z. (účinného do 17. februára 1998) stanovená výška stravného pri zahraničných pracovných cestách v cudzej mene na jednu osobu pre krajinu Nemecko - denná sadzba - 55 DEM (nemecká marka).

Odvolací súd pri výpočte výšky náhrady stravného vychádzal z dennej sadzby na osobu a deň vo výške 55 DM. Napriek tomu, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu výslovne neuvádza právne normy stanovujúce dennú výšku náhrady stravného v súvislosti so zahraničnou pracovnou cestou žalobcov v Nemecku, je zrejmé, že jej výška nebola stanovená na základe voľnej úvahy podľa § 136 O.s.p. Z uvedeného hľadiska nemožno prisvedčiť dovolateľovi, že v prípade náhrady stravného rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.); odvolací súd na daný skutkový stav použil správny právny predpis, tento aj správne vyložil, a jeho závery zodpovedajú hypotéze použitého právneho predpisu, rozsudok odvolacieho súdu v tejto časti je z hľadiska uplatneného dovolacieho dôvodu (241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) správny; správnosť uvedeného záveru nie je dotknutá ani tým, akým spôsobom odvolací súd zohľadnil náhrady poskytnuté nemeckou partnerskou firmou z titulu stravného.

Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalovaného proti rozsudku odvolacieho súdu vo výroku, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ náhradu stravného, každému po 17 982 Sk s príslušenstvom nebolo podané dôvodne. Keďže nebolo zistené, že by konanie bolo postihnuté vadou uvedenou v § 237 O.s.p. alebo inou vadou, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného v tejto časti zamietol (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi 2/ vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalovanému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd žalobcovi 2/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, lebo trovy právneho zastúpenia neboli vyčíslené v lehote troch pracovných dní od vyhlásenia rozhodnutia a iné trovy konania žalobcovi 2/ v dovolacom konaní nevznikli (§ 151 ods. 1, 2 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného ako i dovolacieho konania medzi žalobcom 1/ a žalovaným (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. mája 2009

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková